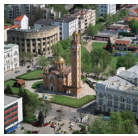

Пише: Драгиша Спремо
среда, 20 јул 2011 14:31

У овом данашњем времену савремених електронских, поштанских и других комуникација, у време брзих пруга, масовног транспорта, испреплетених привредних, културних, спортских и других веза међу земљама и народима на европским просторима, државне границе немају више значај какав су имале у прошлости. На примерима из ближег и даљег окружења видимо да су те границе данас лако проходне и за људе и за робе са различитих простора европског континента. Али није реч само о динамичној и свеобухватној комуникацији, која је у последњој деценији осетно раширила корене у многим областима јавног живота (саобраћају, туризму, трговини, спорту...) већ и приближавању и прожимању и оних највиталнијих функција друштва као што су култура, економија, финансије, креирање развоја, заједничка одбрана и томе слично.

Поставља се питање где смо ми у свему томе. Ми – у Републици Српској и Србији. Шта владе и одговорна политичка руководства у српским земљама чине да се међусобно приближимо и збијемо ако већ није могуће да сада, након распада бивше заједничке земље, живимо на јединственом етничком простору.

Већ и летимичан поглед на оно што чини садржај односа између Србије и Републике Српске јасно показује да је то далеко испод оног што је било могуће и што су људи очекивали са једне и са друге стране Дрине. Распадом Југославије настале су територијалне поделе, политичка и сва друга преграђивања, што је неспорно. Али, живот из протеклих деценија, из ближе и даље прошлости, јасно показује да никакве уставне, законске и политичке норме не могу да преграде културу, језик, веру, историју и традиције једног народа уколико се он сам не одриче свега тога и не пристаје на тако нешто.

Чињеница да је српски етнички корпус актуелним збивањима вештачки подељен и преобликован на нов начин сама по себи не би морала да значи и међусобно удаљавање. Одредбама о специјалним односима између Републике Српске и Србије, утемељене у Дејтонском споразуму, обезбеђени су услови за стабилан, дугорочан и свеобухватан развој и напредак међусобних односа. То је и у симболичном и у фактичком значењу мост којим се ефикасно и поуздано може да премости све што сужава и на неприродан начин ограничава те односе. Питање је само шта ко чини и има ли довољно воље и на једној и на другој страни да се оно што је записано у документима преточи у стварни живот.

Освртом на протекле године могло би се закључити да специјални односи између Републике Српске и Србије ни по опсегу ни по облицима међусобне сарадње нису имали оне конкретне садржаје какви су очекивани. И какве је било могуће остварити.

Већ сама чињеница да су у протеклом периоду представници двеју влада, народних скупштина, појединих министарстава, комора и других институција имали доста међусобних контаката и да је у међувремену на нивоу влада склопљено 27 различитих споразума, протокола и меморандума, јасно показује да је – бар што се тиче папирологије и исказаних намера – успостављен доста широк оквир могуће сарадње. Међутим, највећи део тога остао је само у оквиру програмираних жеља.

У време владе Војислава Коштунице Србија је и речју и делом показивала како гледа на специјалне односе са Републиком Српском. У то време започети су крупни пројекти и међусобни аранжмани. Да поменем само изградњу новог моста на Сави код Раче, ту капиталну инвестицију коју је Србија у целини преузела на себе, и откуп Телекома Српске уз веома повољне финансијске услове, што је у значајној мери допринело оживљавању и јачању пропале привреде у Српској. У каснијем следу догађаја таквих подухвата није било. Али је било доста посета, разговора и папирологије, па се стицао утисак да се специјалне везе шире и јачају. А то је највећим делом сам о привид.

Ако се пажљиво сагледају међусобни односи на сектору економије (робна размена), финансија (обим инвестиција, заједничка улагања), здравства (размена кадрова, могућност лечења), просвете и образовања (услови за упис и студије на факултетима) итд. видећемо да ту и нема неке значајније разлике у односу на остале суседе и прекограничне просторе.

Средином марта, када је у Бања Луци одржана заједничка седница двеју влада у комплетном саставу, учињен је први значајнији корак у настојању да се међусобни односи интензивирају и са вербалног преведу на конкретне облике. Тако су договорени аранжмани у области енергетике, саобраћаја, образовања (компјутеризација школа). науке (оснивање једног института), хидроградње.

Заједничка седница је била добра идеја, а шта ће од свега договореног бити опет све зависи од политичара и руководећих људи са једне и са друге стране Дрине.